

Aprob,
Avocatul Poporului,
VICTOR C
Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Căminul pentru persoane vârstnice Periș, județul Ilfov

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei la Căminul pentru persoane vârstnice Periș din județul Ilfov, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 14 alin. (1) și a art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a efectuat la data de 29 iunie 2016, o vizită la Căminul pentru persoane vârstnice Periș din județul Ilfov.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului (domnul _____, doamna dr. _____ și doamna _____ – asistent social, consilieri în cadrul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție), psihologul desemnat de Colegiul Psihologilor din România (doamna _____) și un reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului” (domnul _____).

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare și tratamentul aplicat beneficiarilor.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Căminul pentru persoane vârstnice Periș funcționează în incinta fostului Spital Comunal Periș și se află în subordinea Consiliului Județean Ilfov. Din discuțiile avute cu conducerea Căminului, a rezultat faptul că, acesta oferă următoarele tipuri de servicii: găzduire persoane vârstnice pe perioadă nedeterminată, asistență medicală și îngrijire, asistență socială, suport emoțional și după caz, consiliere psihologică în funcție de nevoile identificate, socializare și petrecere a timpului liber. Pentru desfășurarea activității zilnice erau asigurate la nivelul căminului servicii de pază, de curățenie, de colectare a deșeurilor menajere și medicale, de specialitate medicală și psihiatrie, de dezinfecție/dezinsecție/deratizare, de televiziune prin cablu. Aceste servicii erau realizate în baza unor contracte încheiate cu firme specializate, în conformitate cu procedurile legale (SEAP și selecție de oferte).

Totodată, Căminul era deservit de un medic (angajat permanent, cu program zilnic de 8 ore), doi psihologi (angajați cu contract de colaborare, 4 ore pe zi, cu drept de liberă practică), doi asistenți sociali, patru asistente medicale, cinci infirmiere și două bucătărese (care lucau în ture). Personalul era instruit periodic, participa la cursuri de pregătire profesională prin Crucea

Roșie Română (așa cum a rezultat din examinarea proceselor-verbale existente) și era reevaluat anual conform fișelor de evaluare a performanțelor profesionale.

Paza era asigurată de o firmă specializată, în baza unui contract încheiat cu conducerea Căminului și cuprindea două posturi de pază (unul fix și unul mobil). În cadrul postului de pază nr. 1 erau montate 16 camere video, care asigurau supravegherea intrării principale, a corpurilor de clădire, a holurilor pavilioanelor, a grădinii, a bucătăriei și a perimetrului gardurilor laterale ale Căminului. Supravegherea beneficiarilor se realiza atât prin firma specializată cât și prin activitatea zilnică a asistenților medicali, infirmieri, asistenți sociali și psihologi.

Accesul în Cămin se realiza prin urcarea a patru trepte sau cu ajutorul unei rampe prevăzută cu bară de susținere. **La una dintre ieșirile laterale din pavilionul principal exista o rampă degradată, care nu era prevăzută cu bară de susținere.**

a) Referitor la procedura de plasare în Cămin

Din documentele puse la dispoziție a rezultat faptul că, procedura de plasare în Cămin se realiza prin consimțământul liber și cu acceptul rudelor de gradul I ale persoanelor respective. Totodată, internarea persoanelor vârstnice în Cămin se realiza conform unei proceduri operaționale privind admiterea lor în această locație.

Procedura consta în prezentarea în scris a metodelor de lucru stabilite în vederea realizării acestei activități. În acest sens, persoanele interesate primeau informații la sediul Căminului sau accesau pagina web. a acestuia. Materialele puse la dispoziția potențialilor beneficiari cuprindeau informații cu privire la serviciile oferite, la activitatea desfășurată și costul de întreținere care se stabilea anual prin Hotărârea Consiliului Județean, în funcție de cheltuielile înregistrate în anul precedent.

Plasarea în Cămin se realiza în urma cererii solicitantului și întocmirea unui dosar care cuprindeau următoarele documente: cerere din partea solicitantului, scrisoare medicală cu starea prezentă de la medicul de familie – card de sănătate, adeverința medicală din care să rezulte că persoana respectivă nu suferă de boli transmisibile, analizele efectuate (HIV, VDRL, coproparazitologie, exudat faringian, hepatita B și C, coprocultura), adeverința de venituri de la primărie și administrația financiară, copia B.I./C.I. (solicitant și întreținător legal), copie

certificat de naștere (solicitant și întreținător legal), copie certificat de căsătorie (solicitant), hotărâre de divorț sau copie de pe certificatul de deces al soțului/soției, talon de pensie recent, ancheta socială referitoare la persoana solicitantului/familia acestuia/condițiile de locuit, declarația aparținătorului privind situația locativă, contracte și împrumuturi pe care le are asistatul, declarația notarială.

După depunerea dosarului, medicul împreună cu asistentul social al Căminului analizau actele și era efectuată ancheta socială la domiciliul persoanei în cauză.

În cazul în care, existau locuri disponibile în cămin și erau îndeplinite condițiile de eligibilitate, dosarul era înaintat directorului cu propunerea de internare, care decideau în privința admiterii în Cămin. În acest sens, exista un Registru de internare (cuprindea: număr de înregistrare, data internării, date de identificare ale beneficiarului) care avea rolul păstrării evidenței internărilor în Cămin.

b) Cu privire la capacitatea de cazare, gradul de ocupare și structura Căminului

Din discuțiile avute cu conducerea Căminului a rezultat faptul că, acesta are o *capacitate de 50 locuri*. La momentul efectuării vizitei, erau ocupate *49 de locuri* fiind prezenți *48 de beneficiari (28 femei și 20 bărbați)*, o persoană fiind învoită.

Urmare a vizitării Căminului, s-a constatat că acesta avea în componență, următoarele:

- 26 de camere pentru beneficiari (cu 1, 2 sau 3 paturi), dispuse în două corpuri de clădire. La data efectuării vizitei, în prima clădire (care cuprindea corpurile A și B) erau cazate 38 de persoane, iar în cea de-a doua clădire (care cuprindea corpul C, doar pentru persoane de sex feminin) erau cazate 10 persoane. În vederea creșterii gradului de confort pentru beneficiari era început un amplu proces de modernizarea a pavilioanelor prin montarea de linoleum pe paviment și placarea pereților cu tapet sanitar;
- sala de mese, cu o capacitate de 50 de locuri, a fost construită în anul 2014 și era situată între corpul principal și corpul B, fiind dotată corespunzător servirii mesei beneficiarilor din corpul principal. Corpul secundar dispunea de o sală de mese cu o capacitate de 10 locuri;
- blocul alimentar, avea în componență bucătăria și magaziile de alimente. În anul 2015, a fost construită o bucătărie modernă în care se puteau prepara până la 100 de porții de hrană. Bucătăria era finisată modern, atât la interior cât și la exterior și era structurată pe încăperi

dimensionate corespunzător fluxurilor tehnologice (primire, preluare, prelucrare și predare hrană în sala de mese). Aceasta era dotată cu utilaje de ultimă generație și consta în frigidere, lăzi frigorifice, friteuză alimentară, mașină de gătit pe gaz, mașină de curățat cartofi, lavoar din inox, hotă centrală fără motor, rafturi și spații pentru depozitarea alimentelor. Totodată, toate spălătoarele, inclusiv cel de la mașinile de prelucrare erau dotate cu separatoare de grăsimi;

- spălătoria, dotată modern cu utilaje ultraperformante (mașină automată de spălat cu o capacitate de 25 kg, 5 mașini automate cu o capacitate de 6 kg, uscător de rufe cu o capacitate de 45 kg, calandru pentru călcat rufe). În spălătorie, erau respectate fluxurile tehnologice privind primirea, trierea, spălarea, uscarea, călcarea și predarea rufelor;

- morga.

c) În ceea ce privește condițiile de cazare

Beneficiarii erau cazați în camere cu 1, 2 sau 3 paturi, care asigurau un spațiu corespunzător de mișcare al acestora. Camerele erau dotate cu mobilier pentru fiecare persoană (pat, noptieră și un dulăpior securizat pentru păstrarea obiectelor personale), frigider, televizor, corpuri de iluminat (tuburi de neon), iar lenjeria de pat și păturile erau curate. Totodată, camerele erau prevăzute cu butoane de panică care erau amplasate la loc vizibil și accesibil.

În pavilionul principal (din care fac parte corpurile A și B) și în cel secundar existau grupuri sanitare comune, care erau dotate cu cabine de toaletă și cabine pentru duș. Doar o cameră de trei persoane, aflată în pavilionul principal corpul A, era dotată cu grup sanitar propriu.

Grupurile sanitare erau accesibilizate și asigurau intimitatea beneficiarilor prin prezența perdelelor la dușuri. Unele grupuri sanitare erau dotate pentru a permite accesul cu cărucioare pentru persoanele cu handicap. De asemenea, existau vase de toaletă înălțate, dușuri speciale cu scaun și dușuri fără cădiță (cu scurgere în podea) pentru beneficiarii cu dizabilități, precum și bare de susținere montate pe holuri și pe pereții băilor. Starea de igienizare a grupurilor sanitare era corespunzătoare, acestea fiind relativ noi (gresie și faianță) și dispuneau de aerisire și iluminare suficientă. Apa rece și apa caldă erau asigurate în permanență, Căminul având două surse de apă – sistem propriu și rețeaua comunală de furnizare a acesteia. Totodată, apa potabilă era verificată lunar din punct de vedere calitativ.

Energia termică era distribuită pe timp de iarnă după un program care asigura condiții optime de temperatură (24°C). Căldura era asigurată de centrale termice montate pe fiecare pavilion. Căminul era racordat la rețeaua comunală de gaze naturale și rețeaua electrică națională, fiind dotată și cu un grup electrogen care intra automat în funcțiune la oprirea curentului, asigurându-se astfel, desfășurarea programului zilnic în condiții corespunzătoare.

La nivelul Căminului, exista un parc de recreere (cu spații verzi și foșoare de vară, dotate cu mese și bănci) și o **bibliotecă de dimensiuni reduse (care avea în dotare câteva cărți vechi și uzate), amplasată în fostul club, unde funcționa la momentul vizitei o sală de mese.**

d) Referitor la condițiile de igienă, igienizare, dezinsecție și deratizare

Din documentele puse la dispoziție a rezultat faptul că, beneficiarilor li se asigurau lunar produse igienico-sanitare de strictă necesitate (săpun, periuță de dinți, aparat de ras de unică folosință). Detergentul pentru spălarea rufelor personale se distribuia periodic, dar în cantități reduse, beneficiarii trebuind să îl suplimenteze prin cumpărare de la magazin.

Unele produse consumabile sau de strictă necesitate, specifice pentru persoanele în vârstă (pamperși, pungă cu colostomă, aleze pentru incontinență, saltele antiescară, cadre de deplasare, bastoane precum și anumite cantități de alimente) erau asigurate cu ajutorul unei fundații germane conduse de Prințul Ludwig von Bayern.

Curățenia se efectua de către un serviciu specializat, achiziționat prin S.E.A.P.

Lenjeria și efectele personale ale beneficiarilor erau spălate și igienizate conform unui program zilnic organizat pe camere.

La nivelul Căminului, exista un Plan de igienizare, dezinsecție și deratizare. Din documentele puse la dispoziție de conducerea Căminului a rezultat faptul că, igienizarea se realiza conform unui plan de măsuri aprobat de directorul Căminului. Până la momentul efectuării vizitei, au fost desfășurate mai multe acțiuni de deratizare și dezinsecție a unității cu ajutorul unei firme specializate, precum și activități de deratizare și dezinsecții cu mijloace proprii, în unele camere și la bucătărie.

Totodată, cabinetul medical și unele camere de cazare erau în proces de renovare.

e) Referitor la hrană

Din examinarea documentelor puse la dispoziție a rezultat faptul că, beneficiarilor li se asigurau trei mese pe zi, cu un aport caloric de aproximativ 3650 calorii/zi, avându-se în vedere asigurarea unei alimentații echilibrate, în funcție de nevoile specifice vârstei și de regimul alimentar impus de starea de sănătate.

Hrana pentru persoanele care necesitau regim alimentar se prepara separat, la recomandarea medicului. În acest sens, exista regim alimentar pentru diabet și afecțiuni gastrice, regim alimentar pentru persoanele cu afecțiuni cardiace. Totodată, persoanele edentate sau cu dificultăți în ingerarea de alimente solide beneficiau de regim alimentar cu hrană pasată. De asemenea, erau prevăzute meniuri pentru musulmani și pentru vegetarieni (la momentul efectuării vizitei nu existau beneficiari care să fie de altă religie).

Pentru asigurarea controlului calității hranei, se recoltau la fiecare masă probe de alimente, atât din cele preparate termic cât și din cele neprelucrate, care se păstrau timp de 48 de ore în frigiderul aflat în bucătărie. Acestea erau etichetate corect și corespundeau cu meniul din ziua recoltării.

Cu ocazia vizitei, a fost examinată masa de prânz, care a corespuns din punct de vedere organoleptic și al aspectului, aflându-se la temperatura potrivită pentru a putea fi servită.

Personalul care lucra la blocul alimentar avea analizele medicale obligatorii la zi, iar starea de sănătate a acestora era verificată periodic. Totodată, personalul dispunea de echipament de protecție adecvat, iar frigiderele și camera frigorifică erau curate și aveau grafic de temperatură la zi, afișat la loc vizibil.

Hrana era asigurată beneficiarilor conform alocației de hrană (16,6 lei/zi/persoană) aprobată prin Hotărâre a Consiliului Județean Ilfov.

La nivelul Căminului, există o bucătărie a fostului spital, aflată încă în funcțiune și o bucătărie nouă, recent construită și dată în folosință. Aceasta era dotată modern, era curată și igienizată corespunzător.

f) Referitor la asistența medicală

În cadrul Căminului pentru persoane vârstnice Periș se asigura asistența medicală primară. Serviciul medical de asistență primară funcționa în baza unei autorizații sanitare de funcționare având ca obiectiv acordarea de asistență medicală generală. Căminul este singurul

centru de asistență pentru persoane vârstnice din țară care dispune de un medic angajat permanent (medic de familie – pensionar, care lucrează cu normă întreagă în cadrul Căminului). **Au existat contracte de colaborare pe durată de un an de zile cu un medic geriatru-gerontolog și cu un medic nutriționist, dar acestea nu au mai fost reînnoite.**

În ceea ce privește cabinetul medical, acesta era structurat astfel: biroul medicului, camera de consultații și o sală de așteptare. Cabinetul medical era dotat cu chiuvetă, toaletă și cu aparatură medicală corespunzătoare (un aparat EKG, un tensiometru, două stetoscoape, un glucometru și două cutii de glucoteste aflate în perioada de valabilitate, puls-oximetru, termometre, mănuși sterile, pansamente, soluții antiseptic și dezinfectante, cutii pentru depozitarea materialelor tăietoare-înțepătoare, seringi și alte material sanitare de unică folosință, dulapuri pentru medicamente și material sanitar). Totodată, în dotarea cabinetului medical existau două saltele antiescară, mai multe scaune speciale pentru igienizarea persoanelor cu probleme locomotorii, cadre și rolatoare de deplasare. De asemenea, cabinetul medical avea registre de consultații, registre de tratament, registrul de evidență a medicamentelor personale ale beneficiarilor și un registrul de prescripție și administrare a medicamentelor provenite din donații.

Pe culoare și la grupurile sanitare erau montate bare de susținere și pentru deplasare.

Stocul de medicamente era suficient pentru acordarea asistenței primare, acestea fiind în termenul de valabilitate. Asigurarea cu medicamente și materiale sanitare se realiza prin colaborarea cu un medic de familie care acorda consultații medicale beneficiarilor, pe baza unei programări săptămânale sau la solicitarea acestora. Urmare a consultațiilor medicale, se prescriau rețete care erau eliberate de la farmacie.

O mare parte dintre medicamente, proveneau din donații obținute în baza unui Protocol încheiat cu fundația condusă de Prințul Ludwig von Bayern. În cadrul cabinetului medical se găseau și medicamente psihotrope care erau păstrate în dulapul de medicamente, etichetate clar cu numele pacientului și erau administrate după indicațiile medicului.

Din examinarea documentelor puse la dispoziție, posturile disponibile la nivel medical erau ocupate în totalitate. Cadrele medicale lucrau în ture, astfel încât se asigura permanent continuitatea serviciilor medicale. Totodată, consultațiile medicale se acordau conform unui program zilnic, organizat pe camere. De asemenea, programul de consultații medicale era

afișat la loc vizibil. În ceea ce privește urgențele medicale, acestea erau examinate cu prioritate, indiferent de programul consultațiilor medicale și în funcție de caz, persoana respectivă era îndrumată către un spital din rețeaua Ministerului Sănătății. Accesul la consultații și tratament stomatologic se realiza prin programarea și transportul beneficiarilor care necesitau acest lucru, la un cabinet stomatologic din oraș. Totodată, consultațiile medicale care nu aveau caracter de urgență erau efectuate prin programarea la un medic de familie din localitate, care elibera rețete medicale și realiza programarea pentru efectuarea analizelor medicale.

Afecțiunile medicale diagnosticate și tratate erau diverse, de obicei patologie medicală cronică și degenerativă caracteristică vârstei a treia. Cele mai frecvente morbidități cronice erau afecțiunile cardiace, digestive, metabolice, neurologice și problemele psihiatrice. Un număr de 27 de persoane imobilizate la pat/dependente prezentau patologii complexe (accidente vasculare cerebrale sechelare, diverse forme de demențe vasculare, Boala Alzheimer, tetra sau paraplegii). Dintre acestea, 15 persoane erau purtătoare cornice de sondă urinară, restul folosind pampers. În ultimul an au fost înregistrate un număr de 3 decese, datorate patologiei specifice vârstei.

La data efectuării vizitei, **Căminul pentru persoane vârstnice Periș nu era dotat cu autosanitară proprie, transportul beneficiarilor la consulturi și/sau internări în alte unități spitalicești făcându-se prin apelarea serviciului 112.**

g) Cu privire la asistența socială și psihologică

În cadrul Căminului, fiecare persoană beneficia de serviciile oferite de unitate în baza solicitării, a actelor depuse la dosar și în urma încheierii contractului de acordare a serviciilor dintre beneficiar și furnizorul de servicii. Totodată, Căminul acorda servicii fiecărui beneficiar în baza unui Plan individualizat de asistență și îngrijire/plan de servicii (erau avute în vedere servicii de hrănire, de hidratare, de igienă personală, de supraveghere și menținere a sănătății). Toți beneficiarii erau evaluați din punct de vedere al statusului funcțional fizic și psihic, stării de sănătate și gradului de autonomie păstrată, capacității de comunicare, relațiilor familiale și sociale, situația socio-economică, nevoile speciale de tratament și de recuperare-reabilitare, nevoilor culturale și spirituale, eventualele dependențe. În acest sens, erau folosite fișele de evaluare în care se consemna rezultatul evaluării. Din examinarea documentelor puse la

dispoziție a rezultat faptul că, activitățile desfășurate cu beneficiarii erau evidențiate într-un registru de procese-verbale.

În ceea ce privește desfășurarea activităților de recuperare, s-a constatat că existau puține activități organizate în cadrul Căminului, **la momentul efectuării vizitei neexistând un program zilnic/săptămânal/lunar pentru derularea unor asemenea activități.**

h) Alte aspecte

La nivelul Căminului, au existat colaborări cu societatea civilă, realizându-se o serie de activități, cum ar fi: vizitarea unor târguri speciale, vizite la mănăstiri, spectacole realizate de copii din localitate, vizitarea și prezentarea unor spectacole de către artiștii Operei Române, discuții cu reprezentanții diferitelor fundații și organizații neguvernamentale (Crucea Roșie, Prietenii de Duminică). Totodată, în zilele de Paște și Nașterea Domnului s-au organizat mese festive și spectacole. De asemenea, se asigura accesul la informație, citirea presei și a cărților din bibliotecă, rezolvarea de integrale, vizionarea emisiunilor TV, serbarea zilelor de naștere.

O parte dintre beneficiari erau implicați în activități lucrative (confeccionarea unor ornamente în funcție de sezon, tricotat, croșetat) iar alții preferau activități de gospodărire (îngrijirea florilor, amenajarea spațiului verde, ajutor acordat unor beneficiari pentru deplasare). Beneficiarii Căminului erau încurajați și sprijiniți în menținerea legăturii cu familia/prietenii apropiați, prin vizite și telefoane.

Drepturile beneficiarilor erau disponibile pe suport de hârtie, afișate la avizierul Căminului și postate pe site-ul acestuia. Cunoașterea acestor drepturi se realiza odată cu prima vizită ca potențiali beneficiari, când, erau informați cu privire la procedura de admitere la serviciile oferite și la drepturile pe care le au.

La nivelul Căminului, erau elaborate mai multe proceduri (procedura internă cu privire la plângeri, procedura pentru părăsirea Căminului cu învoire, procedura de prevenire a abuzurilor și intervenție în cazul unor astfel de incidente, procedura privind relațiile personal-beneficiari, procedura privind cazurile de deces) și erau luate mai multe măsuri (măsuri de prevenire a sinuciderii, măsuri de supraveghere).

Cu ocazia discuțiilor purtate cu câțiva beneficiari a rezultat faptul că, nivelul de satisfacție al acestora față de serviciile oferite de Cămin era foarte mare, neexistând reclamații sau sesizări în acest sens.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

**conducerii Căminului pentru persoane vârstnice Periș
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Urgentarea reparației rampei degradate și dotarea acesteia cu bare de susținere (mână curentă), pentru facilitarea deplasării beneficiarilor cu handicap/dizabilități.
2. Identificarea posibilității de alocare a unui spațiu separat cu destinație de bibliotecă și dotarea corespunzătoare a acestuia.
3. Examinarea posibilității de reluare a colaborării cu un medic geriatru-gerontolog și cu un medic nutriționist.
4. Identificarea posibilității de dotare a Căminului cu autosanitară proprie, în vederea asigurării transportului beneficiarilor la consulturi și/sau internări în alte unități spitalicești.
5. Întocmirea unui Program zilnic/săptămânal/lunar privind desfășurarea activităților de recuperare a beneficiarilor.

București, 21 octombrie 2016